

Czynniki wpływające na różnice indywidualne wśród osób uczących się języka obcego

dr Małgorzata Jedynak

Tematem seminarium jest wpływ wybranych czynników indywidualnych na różnice pomiędzy uczniami w nabywaniu różnych aspektów i umiejętności w języku drugim lub obcym.

Czynniki te obejmują zarówno *czynniki biologiczne* związane z wiekiem pierwszej ekspozycji na język, jak i *kognitywne, osobowościowe* oraz *środowiskowe*. Na rozwój językowy i kształtowanie się określonego typu dwujęzyczności indywidualnej ma wpływ splot wielu czynników indywidualnych, które charakteryzują każdego ucznia uczącego się języka obcego w środowisku szkolnym lub nabywającego naturalnie język drugi w środowisku naturalnym (np. na emigracji).

Podczas seminarium przeanalizujemy takie czynniki jak: 1) *wiek rozpoczęcia nauki języka obcego lub drugiego*, 2) *pleć*, 3) *afekt* (np. poczucie leku, empatia, motywacja, poczucie własnej wartości, autonomia w nauce, własne przekonania i poglądy), 4) *strategie językowe*, 5) *osobowość* (np. introwersja/ekstrawersja), 6) *czynniki kognitywne* (inteligencja, zależność/niezależność od pola), 7) *predyspozycje językowe i talent językowy*, 8) *dawka językowa* (z ang. input).

W swoich pracach dyplomowych uczestnicy tego seminarium będą mogli zbadać wpływ wybranych czynników indywidualnych na osiągnięcia w opanowaniu różnych aspektów języka (wymowę, słownictwo, gramatykę) lub umiejętności językowe (mówienie, słuchanie, pisanie, czytanie, komunikację interkulturową). Osiągnięcia mogą być analizowane zarówno po kątem a) opanowania poszczególnych poziomów biegłości (A1, A 2, B1 itd.), b) końcowych osiągnięć (np. na podstawie testu sprawdzającego), c) tempa uczenia się.

Seminarzyści będą mogli przeprowadzić swoje badanie zarówno w klasie językowej jak i w środowisku naturalnym, wykorzystując zarówno badania statyczne oparte na standardowych ankietach i kwestionariuszach lub badania dynamiczne (np. badanie w działaniu z ang. action research oparte na eksperymencie lub quasi-eksperymencie).

Podczas zajęć seminarzyści otrzymają wiedzę na temat planowania badania według metodologii badawczej ilościowej i jakościowej stosowanej w lingwistyce stosowanej oraz glottodydaktyce, a także podstawową wiedzę statystyczną umożliwiającą analizę zebranych danych.

Wybór tematu pracy będzie zależał od zainteresowań seminarzysty, które powinny jednak dotyczyć językoznawstwa stosowanego lub dydaktyki nauczania języka obcego. Poniżej podaję kilka przykładowych tytułów prac magisterskich, które mogą zainspirować kandydatów.

Przykładowe tytuły prac magisterskich:

1. Wpływ wieku na osiągnięcia w nabywaniu intonacji języka angielskiego. Analiza komparatywna dzieci i dorosłych.
2. Zależność pomiędzy introwersją/ekstrawersją a mówieniem w języku obcym.
3. Inteligencja muzyczna a nabywanie przez muzyków cech prozodycznych języka angielskiego.
4. Inteligencje wielorakie Gardnera a osiągnięcia uczniów licealnych w gramatyce angielskiej.

5. Wpływ lęku na mówienie w grupach nastoletnich i dorosłych uczących się angielskiego jako języka obcego.
6. Profil motywacyjny seniorów emigrantów uczących się języka angielskiego jako języka obcego w środowisku formalnym i nieformalnym.
7. Poczucie własnej wartości u dziewcząt i chłopców nastoletnich oraz jej wpływ na osiągnięcia w wymowie języka angielskiego.
8. Zależność/niezależność od pola i jej wpływ na osiągnięcia uczniów z gramatyki angielskiej.
9. Czynniki osobowościowe wpływające na gotowość komunikacyjną w języku polskim i angielskim w kontekście dzieci z drugiego pokolenia Polaków w Irlandii. (studium przypadku)
10. Autonomia uczniów gimnazjalnych a rozwijanie umiejętności mówienia poprzez nowe technologie.
11. Predyspozycje językowe osób wielojęzycznych i poliglotów. Wpływ pamięci roboczej na osiągnięcia w słuchaniu ze zrozumieniem.

Literatura podstawowa:

- Dewaele, J.-M. and Furnham, A. (1999)** Extraversion: the unloved variable in applied linguistic research. *Language Learning*, 43 (3), 509-44.
- Dornyei, Z. (1994)** Motivation and motivating in the foreign language classroom. *Modern Language Journal*, 78, 273-84.
- Dornyei, Z. (1998)** Motivation in second and foreign language learning. *Language Teaching*, 31, 117-35.
- Dornyei, Z. (2000)** Motivation in action: towards a process-oriented conceptualisation of student motivation. *British Journal of Educational Psychology*, 70, 519-38.
- Dornyei, Z. (2001)** *Teaching and Researching Motivation*. Harlow: Longman. Cambridge University Press.
- Ellis, R. (2002)**. *The Study of Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
- Eubank, L., Gregg, K. R. (1999)** Critical Periods and (Second) Language Acquisition: Divide et impera W: D. Birdsong (red.) *Second Language Acquisition and the Critical Period Hypothesis*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, 65-99.
- Gabryś-Barker, D., Bielska, J. (ed.). 2013.** *The Affective Dimension in Second Language Acquisition*. Bristol: Multilingual Matters.
- Jedynak, M. (2013)**. Affectivity in learning L2 phonology/phonetics – the role of self-concept in successful acquisition of English pronunciation. W: *The Affective Dimension in Second Language Acquisition* Gabryś-Barker, D., Bielska, J. (ed.). 2013. Bristol: Multilingual Matters, pp. 60-73.
- Jedynak, M. (2009)**. *Critical Period Hypothesis Revisited. The Impact of Age on Ultimate Attainment in the Pronunciation of a Foreign Language*. European University Studies: Series 21, Linguistics. Vol. 333. 2009. Peter Lang GmbH Internationaler Verlag der Wissenschaften: Frankfurt am Mein.
- Johnson, J., Newport, E. (1989)** Critical Period Effects in Second Language Learning. The Influence of Maturational State on the Acquisition of English as a Second Language W: *Cognitive Psychology*, nr 21, 60-90.
- Komorowska, H. (2005)** *Metodyka nauczania języków obcych*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
- Krashen, S., Scarcella, R.C., Long, M.H. (1982)** *Child-Adult Differences in Second Language Acquisition*. Rowley, MA: Newbury House.
- Pawlak, M. ed. (2009)**. *New Perspectives on Individual Differences in Language Learning and Teaching*. Studies in Pedagogy and Fine Arts vol. VIII. Poznań-Kalisz: Wydział Pedagogiczno Artystyczny UAM w Poznaniu i Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie.
- Singelton, D. (1995)** *A Critical Look at the Critical Period Hypothesis in Second Language Acquisition Research* W: D. Singelton, Z. Lengyel *The Age Factor in Second Language Acquisition*, 1-29. Bristol.